

UČIMO:

- određuje temu, oblik, svrhu i namjenu govornoga teksta: informiranje
- odabire informacije u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja i provjerava njihovu važnost i točnost
- oblikuje natuknice, nacrt i logično strukturiran tekst prema obilježjima vrste teksta koji govori

RAZGOVOR O TEMI (priprema, struktura, izvedba)

ZNAŠ LI...raspravljati o nekoj temi? S kime najčešće raspravljaš? O čemu? Što je panel diskusija? A panel ploča? Koja je veza među njima?

Panel u građevinarstvu je ravna ploča koja čini dio površine ili je pokriva, ploča na kojoj se nalaze instrumenti ili kontrolni uređaji, a panel-ploča je ploča od tankih daščica, lijepljenih ukriz pod hidrauličnim tlakom, oblijepljena furnirom, zamjenjuje drvo u industriji namještaja; šper-ploča, špera, panelka. Panelirati znači umetnuti, obložiti, ukrašavati drvenim pločama, panoima, ukrašavati haljinu šarenim umetcima...Na engleskom panel znači oplata, a na latinskom pannelus je deminutiv od riječi pannus, a znači tkanina, krpa.

Održavaju se razni simpoziji, okrugli stolovi, ali i panel-diskusije. U Hrvatskoj općoj enciklopediji Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža kratko stoji da je pojam panel-diskusija nastao po engleskom izrazu panel-discussion, a znači javna rasprava na kojoj sudjeluje i publika. I prema Novom rječniku stranih riječi Bratoljuba Klaića panel-diskusija je organizirana javna diskusija uz sudjelovanje publike. U Hrvatskom enciklopedijskom rječniku stoji da je panel neka diskusija u kojoj sudjeluje više osoba i na kojoj se raspravlja o nekom aktualnom problemu. Postoje panel-diskusija i panel-anketa. U sociologiji panel je metoda stalnog praćenja ponašanja i mišljenja na odabranom uzorku ispitanika.

Pročitajte više na: <https://www.vecernji.ba/sto-znaci-panel-diskusija-562905> - www.vecernji.ba

PROČITAJ I PROUČI:

Što je diskusija (rasprava)?

Diskusija se definira kao »poseban oblik grupne interakcije u kojoj članovi (sudionici) zajednički razmatraju pitanja od zajedničkog interesa, razmjenjuju i ispituju različite aspekte svojih odgovora, povećavaju znanje ili razumijevanje, opravdavaju ili opovrgavaju stavove, odluke, rješenja ili aktivnosti o problemu (predmetu) koji se razmatra.« (Kovač, 2006.)

ODGOVORI:

1. Ispiši sva značenja imenice „rasprava” i glagola „raspravljati” služeći se rječnikom.

„4 zakona” koja Robert Sharma smatra ključnim za životni uspjeh:

- budi vizionar/sanjar, imaj visoke ciljeve da iznenadiš i sebe i druge;
- budi toliko dobar u onome što radiš da te se publika ne može zasititi;
- budi uvijek spreman učiti, cijeli život je igra osobnog razvoja;
- služi ljudima i imaj svrhu veću od vlastitog postojanja.

**ZANIMLJIVOST,
DODATNA
INFORMACIJA**

**VOLONTIRANJEM
DO SREĆE**

Razmišljajući za večerom o tome kako čitav dan nije učinio ništa da bi nekome pomogao, izgovorio je ove znamenite i hvale vrijedne riječi:
„Prijatelji, izgubio sam dan...“

Gaj Svetonije Trankvil

2. Gdje se u svakidašnjem životu najčešće susrećemo s ovim načinom izlaganja?

NAUČIMO:

Rasprava je tip teksta u kojem iznosimo neku tvrdnju, tumačimo je, objašnjavamo i dokazujemo kako bismo uvjerali sugovornike u istinitost tvrdnje. Obično krećemo od pojedinačne tvrdnje k općem zaključku, a rečenice lančano povezujemo. Središnji način izlaganja je raspravljanje, a možemo se služiti i opisivanjem te pripovijedanjem. Može biti usmena ili pismena.

Trodijelna kompozicija rasprave:

teza – postavljanje teze

antiteza – dokazivanje i suprotstavljanje mišljenja

sinteza – odbacivanje ili prihvaćanje početne teze.

Raspravljački tekstovi služe se dokazivanjem u iznošenju misli i stajališta. Vrste raspravljačkih tekstova: prikaz, recenzija, kritika, rasprava, polemika i dr.

STRUKTURA RASPRAVE

USMENA	PISMENA
<ul style="list-style-type: none"> – predstavljanje, pozdrav (osobito predsjedatelju) – uvodno izlaganje – rasprava – zaključak – zahvala	<ul style="list-style-type: none"> – uvod (cilj, metode istraživanja, temeljne tvrdnje) – razradba tvrdnje i dokazivanje željenoga – zaključak
Sudionici rasprave najčešće imaju ograničeno vrijeme. Važno je poštovati tuđe mišljenje i stajalište. Stil je visoki govornički u kojem se upotrebljavaju stilska sredstva, osobito figure	Pismena je rasprava oblik stručnog, znanstvenog rada. Njome se točnost neke tvrdnje dokazuje ili se neka tvrdnja odbacuje. Tema se obrađuje sustavno, logičnim

konstrukcije (retoričko pitanje, inverzija, elipsa, asindeton, polisindeton).

slijedom misli.

PROČITAJ I PROUČI:

Pred tobom su tekst rasprave. Odaberi jednu i izdvoji tvrdnju iznesenu u prvom dijelu. Uoči autorove argumente u uvjeravanju čitatelja u ispravnost tvrdnje. Potraži u raspravi rezultate istraživanja.

GLAVNE TEMATIKE I /ILI PORUKE IZ NAŠIH I SVJETSKIH BESTSELERA

Zagrebačka teatrologinja Sanja Nikičević, u svojoj knjizi *Nova europska drama ili velika obmana* vrlo zorno opisuje činjenicu kako je nasilje najdominantniji oblik/trend. Navodi brojne drame u kojima se favoriziraju incestuozni odnosi, životi prostitutki, patnje ovisnika i postaju trendom najgledanijih formi. Nasilje na sceni, i to nagomilano do ekscesa s puno psovki, jedine su osobitosti tog vala. Tako sve drame imaju gotovo iste sadržaje! Takvi sadržaji nastaju iz centara moći, jer su lako probavljive i donose profit. Službeno izvješće New Playwright Trusta pokazuje da se sredinom devedesetih u Britaniji nametnuo trend (u spomenutim dramama) takozvane „in-yer-face drame“ (drame koja udara u lice), što znači da je za izbor i postavljanje drame najvažnije izazvati šok kod gledanja (kako bi privuklo medijsku pozornost). Kritičari su prozvani kao protivnici liberalizma, nazadni i konzervativni, pa čak i desničari. A što je s najčitanijim romanima? Mediji, drame, romani...detroniziraju svakog tko promovira normalne, svakodnevne stvari i osobe koje favoriziraju zdravi stil života. Pored toga, svjetski bestseleri imaju glavne teme preljub, voajerstvo, promiskuitet, oslobađanje od rada...Kod nas se u tisku takve knjige oglašavaju u dnevnom tisku. Na primjer *Jutarnji list* detaljno iznose podatke iz knjige Mera Kirshenbaum u kojoj ona otkriva 17 razloga za preljub, zašto nevjera nikad ne treba priznati. Ta američka psihoterapeutkinja smatra kako preljub može i terapijski djelovati (*Jutarnji list*, 11. lipnja 2008.).

Sve dolje spomenute naslove spomenut ćemo da bismo vidjeli koliko od tih knjiga ima istu zadaću da razbudi ljudsku težnju ka nastranostima ili da (ne)kritički lascivno pišu o izopačenosti materijalno bogatih pojedinaca ili poznatih osoba.

1. Autor: Alex Kava – SAD

Naslov knjige: ZLO (Das Bose)

Izdavač: CORA VERLAG GMBH + CO.KG, 2004.

Masovni ubojica siluje, ubija maloljetnike. Umjesto da zakon uzme pravdu u svoje ruke, optuže nevinog čovjeka koji dospijeva u zatvor (doživotno) gdje pogiba. Za tro vrijeme se nastavljaju masovna ubojstva nad tinejdžerima...Uhvaćen je nedužni čovjek, dok je pravi ubojica na slobodi. Kako sada vjerovati? Pravdi? Knjiga se bazira na nepravdi socijalne okoline, gdje svatko šuti!

(...) Intrigantna je činjenica da je većina spomenutih bestselera uzaokupnjena seksualnošću, dokoličarenjem i idejom ukidanja rada ili nasrosto zagovaranju ideju o radu koji doprinosi otuđenju. Vrlo mali broj istih govori o uzrocima maligne duše suvremenog društva i razotkriva načine manipulacije putem medija, utjecaja droge kao stila života i kako ona najrazornije ubija mladu generaciju. (Miliša, Tolić, Vertovšek. 2009. Mediji i

**Potraži, pročitaj,
pogledaj!**

Poslušaj raspravu u
Hrvatskome saboru.

mladi, prevencija ovisnosti o medijskoj manipulaciji. Sveučilišna knjižara. Zagreb., str. 74).

    PRETRAŽITE INTERNET:

Pripremite usmenu ili pisanu raspravu na temu zagađenje, nasilje u školama ili mediji kao manipulatori.

 VAŽNO JE ZNATI:

Rasprava je tip teksta u kojem iznosimo neku tvrdnju, tumačimo je, objašnjavamo i dokazujemo kako bismo uvjerali sugovornike u istinitost tvrdnje. Obično krećemo od pojedinačne tvrdnje k općem zaključku, a rečenice lančano povezujemo. Središnji način izlaganja je raspravljanje, a možemo se služiti i opisivanjem te pripovijedanjem. Može biti usmena ili pismena.

Trodijelna kompozicija rasprave:

teza – postavljanje teze

antiteza – dokazivanje i suprotstavljanje mišljenja

sinteza – odbacivanje ili prihvaćanje početne teze.

Raspravljajući tekstovi služe se dokazivanjem u iznošenju misli i stajališta. Vrste raspravljajčkih tekstova: prikaz, recenzija, kritika, rasprava, polemika i dr.

  PROVJERI ZNAŠ LI...

...što je rasprava?
...kakva je kompozicija rasprave?
...koja je razlika između usmene i pisane rasprave?

Materijale izradila: Sanja Šepac Dužević, prof.

Ovo djelo je licencirano pod licencom Creative Commons Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 4.0 međunarodna. Ako želite vidjeti primjer te licence, posjetite <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>.

